

18/05/2020

Poden els alumnes aprendre i ensenyar-se música entre ells?

La música s'imparteix a l'escola i a l'institut de manera oposada a com es viu en societat. Revertir aquesta pràctica i millorar-ne l'aprenentatge és l'objectiu del projecte educatiu *Ritmos en dos*. Es tracta d'un mètode autònom i compartit entre alumnes que compta amb l'orientació i pautes del professorat, amb la finalitat d'incentivar la interacció entre els alumnes durant el procés de construcció del coneixement musical. L'experiència d'un institut de Costa Rica que ha implementat aquest projecte mostra el seu potencial per al desenvolupament de les competències de lectura rítmica musical.

iStock ©monkeybusinessimages

La música és una activitat eminentment social: fem música amb altres persones i per a altres persones. En els contextos informals, hi trobem innumbrables exemples d'aquesta naturalesa social de la música: des d'anar a un concert fins a escoltar i cantar cançons amb els amics. En canvi, en els contextos formals d'educació musical s'acostuma a fer un ensenyament individual i unidireccional del mestre cap a l'alumne. És necessari crear pràctiques que plantegin que l'alumnat aprengui música treballant en equip.

Penseu que el professorat podria compartir el seu rol d'ensenyant amb l'alumnat a la classe de

música? Us imagineu una aula en què parelles d'alumnes s'ensenyen i aprenen música autònomament? Això és el que planteja *Ritmos en dos*, un projecte de tutoria entre iguals per millorar les competències de lectura rítmica musical. La tutoria entre iguals es basa en la creació de parelles d'alumnes. S'organitza la interacció entre un alumne tutor –que ofereix ajuda– i un alumne tutorat –que rep l'ajuda. Un full d'activitat serveix per estructurar el treball conjunt de la parella a cada classe. Al projecte *Ritmos en dos*, cada full consta de quatre seccions principals: una primera part amb preguntes per activar coneixements previs; una segona part d'exercicis de lectura rítmica musical; una tercera part de preguntes de reflexió per trobar punts i estratègies de millora després de la lectura; i una quarta part amb activitats complementàries per posar en pràctica el que han après en situacions reals.

Alumnes d'entre 14 i 16 anys d'un institut d'Alajuela, a Costa Rica, han participat en aquest projecte durant una vintena de sessions. Els resultats, publicats recentment a la *International Journal of Music Education* (Duran, Ribosa i Sánchez, 2020), són prometedors. La participació dels alumnes al projecte els ha dut a millorar significativament la fluïdesa i la comprensió de la lectura rítmica musical, en comparació d'un altre grup d'estudiants que no va participar al projecte. Per què es produeixen aquestes millores?

Aquesta investigació ha permès detectar algunes accions que fan els alumnes mentre treballen en parelles, que podrien ajudar a explicar-ho. Moltes de les accions es dirigeixen a ajustar la velocitat i a perfeccionar la precisió de la lectura, fet que podria explicar la millora en el nivell de fluïdesa.

Els alumnes també es dediquen a analitzar les frases rítmiques i la relació entre els seus elements, i reflexionen sobre els errors que han comès, les dificultats amb què s'ha trobat i les estratègies que han fet servir o que podrien fer servir en el futur. Aquestes accions podrien explicar per què milloren el nivell de comprensió de la lectura rítmica musical. Sembla, doncs, que quan fem que ensenyar i aprendre música sigui una activitat més social i compartida amb altres –com ho és escoltar, tocar i crear música–, l'aprenentatge de la música pot resultar-ne beneficiat.

Jesús Ribosa i David Duran

Departament de Psicologia Bàsica, Evolutiva i de l'Educació

Àrea de Psicologia Evolutiva i de l'Educació

Facultat de Ciències de l'Educació

Universitat Autònoma de Barcelona

jesus.ribosa@uab.cat i david.duran@uab.cat

Referències

Duran, D., Ribosa, J., i Sánchez, G. (2020). **Peer tutoring for improvement in rhythm reading fluency and comprehension**. *International Journal of Music Education*. Publicació online avançada. <https://doi.org/10.1177/0255761419898313>

[View low-bandwidth version](#)